

PRESSITEADE

Eesti Haridustöötajate Liit

08.01.2024

Reemo Voltri: Valitsusel on veel võimalus streik ära hoida

Eesti Haridustöötajate Liit (EHL) saatis reedel kõigile koolide ja lasteaedade pidajatele välja seadusega nõutud streigitate 22. jaanuaril algava tähtajatu haridustöötajate streigi kohta.

Eesti Haridustöötajate Liidu esimehe ja streigijahi Reemo Voltri sõnul on aga valitsusel endiselt võimalik streik ära hoida. „Kaja Kallase juhitud valitsus saab minna ajalukku mitte kui maksude tõstja, vaid kui Eesti hariduse väärtustaja“ on Voltri optimistlik. „Lisaeelarvega on täiesti võimalik leida puuduolev rahastus õpetajate palkade tõstmiseks, küsimus on tahtes ja prioriteetide seadmises. Sest see on investering riigi edusse tulevikus“ rõhutab Voltri.

Haridustöötajate esindaja selgitas, et õpetajad on pakkunud valitsusele välja erinevaid viise, kuidas valimistel rahvale antud ning koalitsioonilepingus kokkulepitud lubadused täidetud saaksid. Kuigi luhtunud palgaläbirääkimised käisid õpetajate töötasu alammäära tõusmise üle, on oluline, et säiliks ka selle seotus lasteaiade õpetajate palkadega. Samuti on EHL kindel soov alustada kollektiivlepingu sõlmimiseks läbirääkimisi juba sel aastal, mis hõlmaks ka kutseõppe asutusi.

Probleemi tõsidusele tähelepanu juhtimiseks on välja kuulutatud üleriigiline ja tähtajatu üldhariduskoolide haridustöötajate streik algusega 22. jaanuar 2024. Lähtuvalt EHL poolt TGS Baltics advokaadibüroolt tellitud õiguslikule hinnangule ja EHL juhatuse 05. jaanuari otsusele liituvad lasteaiad ja kutseõppeasutused toetusstreigiga kolmapäeval, 24. jaanuaril. Toetusstreike on võimalik korraldada ka teiste elualade ametiühingutel. Toetusstreik ei ole suunatud oma tööandja vastu vaid toetusstreik tugevdab töötajate ühingu või liidu võimalusi saavutada peastreigi eesmärki.

Streigiga seoses toimub 22.jaanuaril meelevaieldus Tallinnas ja 24. jaanuaril Tartus. Täpsemad detailid edastab EHL peatselt.

“Streigiga saavad lisaks ametiühingu liikmetele seaduse kaitse all liituda kõik üldhariduskoolide õpetajad ning toetusstreigiga lisaks koolide teistele töötajatele ka lasteaedade ja kutseõppeasutuste töötajad üle Eesti. See on see moment kus Hiiumaast Põlvamaani seisame õlg-õla kõrval. Me ei streigi kellegi vastu, vaid kõigi eest, kellel läheb korda hariduse jätkusuutlikkus Eestis,” selgitab Reemo Voltri.

Reemo Voltri nentis, et kindlasti tekitab õpetajate hoiatusstreik mitmesajale tuhandele inimesele ebamugavust ning sunnib päevaplaane ümber tegema. Asutuste töökorralduse otsustab asutuse juht, kuid kuna streikijad ei pea töökohal viibima ega tööülesandeid täitma, ei saa tagada sel ajal ka kvaliteetset õpet ega tegevusi.

“Mõneti on see aga eelvaade tulevikku, sest kui valitsus lubab õpetajate palgakriisil jätkuda, siis on tõrked haridussüsteemi töös õpetajate puuduse tõttu varsti igapäevased,” ütles Eesti Haridustöötajate Liidu esimees.

Eesti Haridustöötajate Liit (EHL) on Eesti suurim õpetajate ning teiste haridusala töötajate esindusorganisatsioon ja ametiühing. EHL osaleb haridusasutuste ja kohalike omavalitsuste vaheliste

kokkulepete sõlmimises ning töötasu, töötingimuste jt küsimuste lahendamisel. EHL esindab õpetajaid töötasu alastel läbirääkimistel Eesti Vabariigi valitsusega.

02.10.2023.a tegi riiklik lepitaja teatise töötüli menetlusse võtmise osas. Riiklik lepitaja võttis menetlusse Eesti Haridustöötajate Liidu ja Haridus- ja Teadusministeeriumi vahelise kollektiivse töötüli õpetajate 2024. aasta töötasu alammäära osas.

EHL on märkinud läbirääkimistel esitatud ettepanekutes (avaldatud ka EHL-i kodulehel), et EHL-il on hea meel lasteaiaõpetajate töötasu järeleaitamise meetme hea rakendumise üle. Konkreetseid ettepanekuid, millest saaks välja lugeda kirjalikult edastatud selgeid ja üheseid nõudmisi läbirääkimiste pidamiseks (töötasu alammäära kokkuleppe soovi puhul saaks selliseks nõudmiseks pidada töötasu alammäära numbrilist või mingilgi viisil tajutavat konkreetset väärtust), edastatud materjalidest ei nähtu

Tööandja ei ole saanud KTTLS § 5 lg-tes 1 ja 2 märgitud viisil nõudmisi läbi vaadata ning nõudmiste osas seisukohta kujundada.

2.17. Töötajad ehk EHL ei ole esitanud koolieelsete lasteasutuste õpetajate alampalga osas kokkuleppe tegemiseks nõudmisi tööandjale. Tööandja ei ole seetõttu saanud läbirääkimiste raames kohtuda nõudmiste esitajatega ega ka kujundada nõudmiste osas KTTLS § 5 lg-s 1 märgitud tähtaja jooksul seisukohta või kutsuda nõudmisi esitanud poolt KTTLS § 5 lg 2 kohaselt nõudmise läbivaatamise juurde. Seega ei ole koolieelsete lasteasutuste õpetajate alampalga osas peetud läbirääkimisi, mis on KTTLS § 22 lg 2 kohaselt seadusliku streigi ja lepitusmenetluse algatamise üks imperatiivseid eeldusi..

c) Lepitusmenetlust ei ole läbi viidud koolieelsete lasteasutuste õpetajate töötasu nõudmiste osas.

Seega on riigi poolt määratav tegevustoetuse komponendiks olev baasrahastus (millest finantseeritakse ka tööjõukulusid) otseselt seotud PGS §-s 76 märgitud õpetajate töötasu alammääraga. Sedakaudu saaks kaudselt väita, et läbi baasrahastuse võiks töötüli sisuliseks küsimuseks pidada ka kutseõppeasutuste õpetajate töötasu alammäära

TGS ei korda kutseõppeasutuste õpetajate puhul oma seisukohta EHL-i poolt välja toodud argumentide osas, mis põhjendavad streigiõigust (EHL-i liikmelisus). TGS jääb oma seisukoha juurde, mille kohaselt EHL-i liikmelisus ei saa asendada seaduses ette nähtud eeldusi streigiõiguse tekkimiseks (vt käesoleva memorandumi punktid 2.23 ja 2.23)

Toetusstreik ei ole suunatud oma tööandja vastu, kui siis väga kaudselt hoiatusena. Toetusstreik tugevdab töötajate ühingu või liidu võimalusi saavutada peastreigi eesmärki (RK 3-4-1-4-9-14, p 32).

2.55. Memorandumi koostaja on seisukohal, et koolieelsete lasteasutuste õpetajad ning kutseõppeasutuste õpetajad võivad streigis osalevate töötajate toetuseks korraldada toetusstreike.